

عنوان مقاله:

تحلیل وضعیت بحران حوضه آبریز دریاچه ارومیه و ارائه راهکارهایی برای مدیریت پایدار آن: کاربرد مدل DPSIR

محل انتشار:

دوفصلنامه علوم ترویج و آموزش کشاورزی، دوره 17، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

داود امین فنک - دانشجوی دکتری، گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

روح اله رضائی - دانشیار، گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

کامران زینال زاده - دانشیار گروه مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

خلاصه مقاله:

هدف اصلی این پژوهش «تحلیل وضعیت بحران حوضه آبریز دریاچه ارومیه و ارائه راهکارهایی برای مدیریت پایدار آن با استفاده از مدل DPSIR» بود. مشارکت کنندگان در این پژوهش خبرگان و مطلعان کلیدی در ستاد احیای دریاچه ارومیه، دانشگاه ارومیه، سازمان جهاد کشاورزی، شرکت آب منطقه ای، اداره کل حفاظت محیط زیست و مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی در سه استان آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی و کردستان بودند که از بین آن ها، ۱۴ نفر از طریق روش نمونه گیری هدفمند برای انجام پژوهش انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها در این پژوهش، مصاحبه های نیمه ساختارمند (به صورت انفرادی و گروهی) به کار گرفته شد و داده ها در نرم افزار مکس کیودا با استفاده از تحلیل محتوای کیفی با رویکرد جهت دار تجزیه و تحلیل شدند. نتایج به دست آمده از پژوهش نشان داد که عوامل مرتبط با وضعیت بحران حوضه آبریز دریاچه ارومیه در قالب ۴۵ نشانه مختلف قرار گرفتند که از میان آن ها، تغییرات اقلیمی (در بین نشانه های مربوط به نیروهای محرک ایجاد بحران دریاچه ارومیه)، سیاست های نامناسب و مدیریت ضعیف منابع آب در حوضه آبریز دریاچه ارومیه (در بین نشانه های مربوط به عوامل فشار در گسترش بحران دریاچه ارومیه)، کاهش سطح تراز آب دریاچه (در بین نشانه های مربوط به وضعیت موجود دریاچه ارومیه) و افزایش آلودگی هوا در اثر ریزگردها و فشار روانی بر جوامع محلی (در بین نشانه های مربوط به اثرات ناشی از بحران دریاچه ارومیه)، در مقایسه با سایر نشانه ها بالاترین اولویت ها را داشتند. همچنین، با توجه به نتایج پژوهش مشخص شد که مهم ترین پاسخ ها به رفع بحران دریاچه ارومیه و مدیریت پایدار آن شامل شکل گیری سازمان ها و نهادهای جدید، انجام برنامه های مرتبط با تعادل بخشی آب های زیرزمینی، استفاده بیشتر از ظرفیت سازمان های مردم نهاد، سخت گیری در اجرای قوانین مربوط به حفاظت آب و افزایش فعالیت های ترویجی و آموزشی برای کشاورزان در زمینه حفاظت از منابع آب، بودند.

کلمات کلیدی:

بحران زیست محیطی، دریاچه ارومیه، مدل DPSIR، مدیریت پایدار، منابع آب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1449913>

